יוזמת החגורה והדרך ומימון תשתיות

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

היוזמה ומעמדה של סינגפור

הנשיא שי ג׳ינפינג הציג את החגורה הכלכלית של דרך המשי באוניברסיטת נזרבייב באסטנה ב־7 בספטמבר 2013. בנאום שנשא באינדונזיה בחודש שלאחר מכן הציע את דרך המשי הימית של המאה ה־21. מאז 2016 נקראת התוכנית המשולבת באנגלית Belt and Road Initiative (יוזמת החגורה והדרך). כיום היא כוללת פרויקטים ביותר מ־150 מדינות.[1] המימון הגיע מבנקי המדיניות הסיניים, מהבנקים המסחריים הממשלתיים ומקרנות חדשות. קרן דרך המשי הוקמה בדצמבר 2014 בהון של 40 מיליארד דולר ארה״ב ו־100 מיליארד רנמינבי. Bank of China לבדו הלווה לפרויקטים של החגורה והדרך יותר מ־185 מיליארד דולר ארה״ב בין 2015 ל־2020.[2]

מעמדה של סינגפור ביוזמה חריג. היא אינה זקוקה למימון חיצוני לתשתיות שלה עצמה, אך היא משקיעה מרכזית בפרויקטים של החגורה והדרך.[3] המסדרון הכלכלי סין–חצי האי הודו־סין של היוזמה מסתיים בסינגפור. פתיחת מסילת הרכבת בין בוטן לווינטיאן שבלאוס סגרה את הפער האחרון ברשת רכבות רציפה בין מערב אירופה לסינגפור. ממשלת סינגפור תמכה ביוזמה באופן עקרוני, ובה בעת הציגה את עצמה כמרכז ניטרלי לשירותים פיננסיים, משפטיים ומקצועיים לפרויקטים באזור. ראש הממשלה לי הסיין לונג השתתף בפורום החגורה והדרך השני בבייג׳ינג באפריל 2019.[4]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Infrastructure Asia ומימון פרויקטים

הצורך במימון תשתיות באזור גדול. Infrastructure Asia, משרד לקידום פרויקטים שהקימה ממשלת סינגפור באמצעות Enterprise Singapore והרשות המוניטרית של סינגפור (Monetary Authority of Singapore, MAS), מצטט הערכה שלפיה אסיה המתפתחת זקוקה להשקעות תשתית בהיקף של 26 טריליון דולר ארה"ב בין 2016 ל־2030, כלומר כ־1.7 טריליון דולר ארה"ב בשנה. ההשקעה בפועל מוערכת ב־881 מיליארד דולר ארה"ב בשנה, פחות ממחצית הנדרש.[5] המשרד עובד עם ממשלות, יזמים ובנקים מסחריים ורב־צדדיים כדי להפוך פרויקטים להצעות שבנקים יכולים לממן. המנדט שלו אזורי ואינו מזכיר את החגורה והדרך. אולם בפועל מעורבים בפרויקטים רבים בדרום־מזרח אסיה קבלנים סיניים, מלווים סיניים או שניהם.

תרומתה של סינגפור לפרויקטים כאלה טמונה בתפקידים שמרכז פיננסי ממלא. בנקים בסינגפור מארגנים הלוואות סינדיקציה ומימון פרויקטים, לעיתים קרובות לצד בנקים סיניים. מבטחים ומבטחי משנה מכסים סיכוני בנייה וסיכונים פוליטיים. משרדי עורכי דין מנסחים את החוזים, הכפופים לא פעם לדין האנגלי או לדין הסינגפורי. סכסוכים מופנים לבוררות בסינגפור. קבלנים ומלווים סיניים משתמשים גם בישויות סינגפוריות ככלי אחזקה ומימון לפרויקטים אזוריים, וכך הופכת העיר למרכז רישום לחלק מפעילות החגורה והדרך. היקף הפעילויות האלה אינו מתפרסם כנתון סטטיסטי נפרד, ולכן יש להתייחס בזהירות לטענות על חלקה של סינגפור במימון החגורה והדרך.

יישוב סכסוכים עבור החגורה והדרך

לממד השירותים המשפטיים חשיבות מיוחדת. בשנת 2025 היו צדדים מסין היבשתית הקבוצה הגדולה ביותר של משתמשים זרים במרכז הבוררות הבינלאומי של סינגפור (Singapore International Arbitration Centre, SIAC), עם 378 צדדים, לפני וייטנאם, הודו ותאילנד.[6] חלק מהנתון הזה נבע מסדרה של תיקים קשורים שבהם שימש המרכז כגורם ממנה. ועם זאת, חברות סיניות והצדדים שכנגד שלהן מוצאים כנראה ערך במקום בוררות ניטרלי מחוץ למערכת המשפט הסינית, שהצדדים שכנגד של מפעלים ממשלתיים סיניים מעדיפים לא פעם.

בתי המשפט חיזקו את ההצעה. ב־31 באוגוסט 2018 חתמו בית המשפט העליון של סינגפור ובית המשפט העממי העליון של סין על מזכר הנחיות בדבר הכרה ואכיפה של פסקי דין כספיים. למזכר אין תוקף משפטי מחייב. עם זאת הוא מתאר את התנאים שבהם בתי המשפט של כל צד רשאים להכיר בפסקי הדין של הצד האחר.[7] בית המשפט המסחרי הבינלאומי של סינגפור

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

(Singapore International Commercial Court, SICC), שנבחן בפרק III של חלק F, מונה בין השופטים הבינלאומיים שלו שופט מהרפובליקה העממית של סין, ג'אנג יונגג'יאן (Zhang Yongjian).[8] יחד עם הבוררות, הסדרים אלה הפכו את תשתית יישוב הסכסוכים של סינגפור למוכרת לחברות סיניות.

חוב, סיכון ומוניטין

החגורה והדרך עוררה גם מחלוקת. מבקרים טענו שהלוואותיה מעמיסות על המדינות הלוות חוב שאינו בר־קיימא, אף שחוקרים רבים חולקים על הטענה ל"דיפלומטיה של מלכודת חוב" מכוונת. מחקר של AidData משנת 2023 מצא שחלק מהנמלים שמומנו במסגרת היוזמה עשויים לשרת גם צרכים ימיים־צבאיים סיניים בעתיד.[9] עבור מוסדות סינגפוריים המשתתפים במימון פרויקטים, הוויכוחים האלה מיתרגמים לסיכונים קונקרטיים: חדלות פירעון ריבונית, משא ומתן מחודש על הלוואות, שינוי פוליטי במדינה הלווה וחשיפה תדמיתית אם פרויקט נקשר בשחיתות או בנזק סביבתי. בנקים בסינגפור אימצו גם מדיניות משלהם לגבי מימון תחנות כוח פחמיות, שהיו קטגוריה משמעותית של השקעות סיניות קודמות מעבר לים. פרק II של חלק K עוסק במימון בר־קיימא.

הערות

1. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (נצפה בנובמבר 2026): ה־Silk Road Economic Belt הוצג על ידי שי ג'ינפינג באוניברסיטת נזרבייב, אסטנה, ב־7 בספטמבר 2013; ה־21st-Century Maritime Silk Road הוצעה בנאום באינדונזיה "the following month"; השם האנגלי "Belt and Road Initiative" מאז 2016; "projects in more than 150 countries". ↩

2. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (נצפה בנובמבר 2026): קרן דרך המשי הוקמה בדצמבר 2014 בהון של 40 מיליארד דולר ארה"ב ו־100 מיליארד RMB; Bank of China הלווה יותר מ־185 מיליארד דולר ארה"ב לפרויקטים של BRI בין 2015 ל־2020; ICBC יותר מ־100 מיליארד דולר ארה"ב עד אפריל 2019. ↩

3. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (נצפה בנובמבר 2026), הפרק על התמיכה: "Singapore needs no outside infrastructure finance but is a major investor in BRI projects"; המסדרון סין–חצי האי הודו־סין עובר מדרום סין לסינגפור; קו בוטן–וינטיאן סגר את הפער האחרון ברשת רכבות רציפה בין מערב אירופה לסינגפור. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. Ministry of Foreign Affairs of Singapore, דף המדינה "People's Republic of China" (נצפה בנובמבר 2026): ראש הממשלה לי הסיין לונג השתתף בפורום החגורה והדרך השני בבייג'ינג בין 25 ל־29 באפריל 2019; שר החוץ ויויאן בלקרישנן הצטרף לוועידת הווידאו של BRI בנושא שיתוף פעולה בהתמודדות עם COVID-19 ב־18 ביוני 2020. ↩

5. Infrastructure Asia, "About us" (infrastructureasia.org, נצפה בנובמבר 2026): הוקם על ידי ממשלת סינגפור באמצעות Enterprise Singapore והרשות המוניטרית של סינגפור כ־"project facilitation office"; דף הבית: אסיה המתפתחת זקוקה ל־26 טריליון דולר ארה"ב בין 2016 ל־2030 (כ־1.7 טריליון דולר ארה"ב בשנה), אך משקיעה כ־881 מיליארד דולר ארה"ב בשנה לפי ההערכה. ↩

6. SIAC, *Annual Report 2025*, "Geographical Origin of Parties Statistics 2025": סין היבשתית 378 צדדים, וייטנאם 337, הודו 178, תאילנד 100, ארצות הברית 83; הנתונים לגבי סין ווייטנאם הוגדלו בשל סדרה של תיקים קשורים שבהם שימש SIAC כגורם ממנה. ↩

7. Supreme Court of Singapore ו־Supreme People's Court of the PRC, Memorandum of Guidance on Recognition and Enforcement of Money Judgments in Commercial Cases, 31 באוגוסט 2018; נחתם על ידי ג'ואו צ'יאנג (Zhou Qiang) וסונדרש מנון (Sundaresh Menon); סעיף 2: "This memorandum has no binding legal effect". ↩

8. Singapore Courts, "Judges" (SICC), judiciary.gov.sg, עודכן לאחרונה ב־20 באוקטובר 2026: ג'אנג יונגג'יאן נמנה עם 26 השופטים הבינלאומיים. ↩

9. Wikipedia, "Belt and Road Initiative" (נצפה בנובמבר 2026): ההאשמות ב"דיפלומטיה של מלכודת חוב" "widely disputed by researchers"; מחקר של AidData משנת 2023 מצא שחלק מהנמלים שמומנו במסגרת BRI מעוררים חשש לשימוש כפול. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com